

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 67/2019  
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej  
z dnia 28 lutego 2019 r.



**Profil ogólnoakademicki**

# **Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej**

---

Nazwa kierunku studiów: **międzynarodowe stosunki gospodarcze**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

**Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach**

Data przeprowadzenia wizytacji: **12-13 grudnia 2020 r.**

**Warszawa, 2020**

## Spis treści

---

<b>1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu</b>	<b>4</b>
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
<b>2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów</b>	<b>5</b>
<b>3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia</b>	<b>6</b>
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	8
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	13
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	15
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	17
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	20
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	22
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	25
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	27
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	29
<b>4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)</b>	<b>33</b>
<b>5. Załączniki:</b>	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych \_\_\_\_\_ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych \_\_\_\_\_ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

## **1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu**

### **1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej**

Przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel, ekspert PKA

członkowie:

1. dr hab. Anna Tobolska, członek PKA
2. dr hab. Michał Przybyliński, członek PKA
3. Marta Prusińska, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Kamila Kucharyk, ekspert PKA ds. studenckich
5. mgr Hanna Chrobak-Marszał - sekretarz zespołu oceniającego

### **1.2. Informacja o przebiegu oceny**

Ocena jakości kształcenia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze prowadzonym na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej na podstawie Uchwały nr 548/2019 Prezydium PKA z dnia 11 lipca 2019 r. w sprawie kierunków studiów wyznaczonych do oceny programowej w roku akademickim 2019/2020. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się w związku z upływem okresu na jaki została wydana pozytywna ocena programowa. W wyniku oceny programowej, o której mowa, nie zostały sformułowane zalecenia specyficzne dla tego kierunku.

Zdalna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny. Przed wizytacją odbyło się zdalne spotkanie mające na celu wyjaśnienie wątpliwości oraz dyskusję na temat wstępnych wniosków. Wizytacja rozpoczęła się od Spotkania z Władzami Uczelni. Odbyły się również spotkania z przedstawicielami Samorządu Studenckiego, studentami, nauczycielami akademickimi oraz interesariuszami zewnętrznymi (pracodawcy), a także Zespołem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Ponadto dokonano oceny wybranych prac dyplomowych i etapowych, odbyły się zdalne hospitacje zajęć dydaktycznych oraz zdalny ogląd bazy dydaktycznej. Podczas spotkania podsumowującego pracę ZO dokonano oceny spełnienia standardów jakości kształcenia, sformułowano uwagi i zalecenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym wizytację.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

## 2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	międzynarodowe stosunki gospodarcze	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarna i niestacjonarna	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek <sup>1,2</sup>	ekonomia i finanse (73%), nauki o zarządzaniu i jakości (16%), nauki prawne (5%), filozofia (3%), informatyka (2%), psychologia (1%),	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	120h/5 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>biznes międzynarodowy, zarządzanie międzynarodowe</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	<b>Studia stacjonarne</b>	<b>Studia niestacjonarne</b>
Liczba studentów kierunku	159	31
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1734	1014
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	92	80
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	109	109
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	108	108

<sup>1</sup> W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

<sup>2</sup> Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

<b>Nazwa kierunku studiów</b>	międzynarodowe stosunki gospodarcze	
<b>Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)</b>	studia II stopnia	
<b>Profil studiów</b>	ogólnoakademicki	
<b>Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)</b>	Stacjonarna	
<b>Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek<sup>3,4</sup></b>	ekonomia i finanse (60%), nauki o zarządzaniu i jakości (22%), nauki o polityce i administracji (9%), nauki prawne (7%), nauki o komunikacji społecznej i mediach (2%)	
<b>Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów</b>	4 semestry / 120 ECTS	
<b>Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)</b>	Brak praktyk	
<b>Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów</b>	-	
<b>Tytuł zawodowy nadawany absolwentom</b>	Magister	
	<b>Studia stacjonarne</b>	<b>Studia niestacjonarne</b>
<b>Liczba studentów kierunku</b>	11	0
<b>Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów</b>	870	519
<b>Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów</b>	62	51
<b>Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów</b>	83	83
<b>Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru</b>	52	52

<sup>3</sup> W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

<sup>4</sup> Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

### 3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

#### Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

##### Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją Uczelni oraz ze strategią Uczelni, mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany. Kierunek przyporządkowano do następujących dyscyplin – na studiach I stopnia: ekonomia i finanse, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki prawne, filozofia, informatyka oraz psychologia, na studiach II stopnia: ekonomia i finanse, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki o polityce i administracji, nauki prawne oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach.

Jednakże, po dyskusji Zespołu Oceniającego z Radą Kierunku, Kuratorem i menedżerem kierunku oraz po zapoznaniu się ze stanowiskiem interpretacyjnym Prezydium PKA nr 5 z dnia 2 lipca 2020 roku, przedstawiono projekt Uchwały Senatu UE zmieniający przyporządkowanie na następujące dwie dyscypliny z udziałami – na studiach I stopnia: ekonomia i finanse (57%) oraz nauki o zarządzaniu i jakości (43%), a na studiach II stopnia: ekonomia i finanse (68%) oraz nauki o zarządzaniu i jakości (32%).

Wskazane dyscypliny są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni. Cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy, co jest wyraźnie zaznaczone przez ofertę specjalności, na tym kierunku dla studiów I stopnia: *biznes międzynarodowy oraz zarządzanie międzynarodowe*. Na studiach II stopnia – bez specjalności).

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu 6 i 7 poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu. Przedmiotowe efekty uczenia się właściwie uszczegóławiają sylwetkę absolwenta kierunku i wskazują na kompetencje badawcze i językowe. Wszystkie sformułowane efekty są weryfikowalne.

#### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

##### **Uzasadnienie**

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni, mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez

studentów, a także odpowiadają właściwemu 6 i 7 poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

### **Zalecenia**

-

### **Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2**

Studia na kierunku prowadzone są w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym na obu poziomach kształcenia, przy czym studia II stopnia nie są uruchamiane w trybie niestacjonarnym. Treści programowe zgodne są z zakresem działalności naukowej Uczelni w dyscyplinie ekonomia i finanse a także w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Wiodącą rolę w kształceniu na kierunku odgrywa Katedra Międzynarodowych Stosunków Ekonomicznych, której badania skoncentrowane są na problematyce globalizacji, handlu międzynarodowego, inwestycji zagranicznych i międzynarodowej integracji gospodarczej. Łącznie tematyka badawcza realizowana na Uczelni w zakresie dyscyplin ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości pokrywa przedmioty wycenione na 109 punktów ECTS na studiach I stopnia oraz 83 punkty ECTS na studiach II stopnia, co spełnia wymagania określone w przepisach prawa.

Studia I stopnia trwają 6 semestrów (a obu trybach). Program przewiduje uzyskanie 180 punktów ECTS, po 30 w każdym semestrze. Praktyki w wymiarze 120 godzin odbywane są po semestrze 4, punkty naliczane są w semestrze 6. Łączny wymiar zajęć obejmuje 1734 godziny na studiach stacjonarnych i 1014 godzin na studiach niestacjonarnych. Obciążenie przekracza 300 godzin (200 w trybie niestacjonarnym) na pierwszych trzech semestrach, najmniejsze jest na semestrze 6.

Począwszy od 3 semestru prowadzone są specjalności do wyboru. W ramach specjalności student zdobywa 76 punktów ECTS z czego 36 punktów dotyczy pogłębionego wyboru w ramach specjalności. Łącznie ze specjalnościami, przedmioty wybierane przez studenta zapewniają 108 punktów ECTS, co stanowi 60% całkowitej liczby punktów.

Studia II stopnia trwają 4 semestry (w obu trybach). Program przewiduje uzyskanie 120 punktów ECTS, po 30 w każdym semestrze. Łączny wymiar zajęć obejmuje 870 godziny na studiach stacjonarnych i 519 godzin na studiach niestacjonarnych. Obciążenie godzinowe jest rozłożone równomiernie w pierwszych trzech semestrach, w czwartym jest nieco mniejsze.

Na studiach II stopnia specjalności nie są wyróżnione, oferowane są natomiast zajęcia do wyboru (w tym jeden wykład w języku obcym). Całkowita liczba punktów ECTS, które student zdobywa na zajęciach wybieralnych (łącznie z seminarium magisterskim) wynosi 52, co stanowi ponad 40% łącznej liczby punktów.

Sylabusy i matryce przyporządkowania efektów uczenia się do przedmiotów są spójne i wskazują, że treści programowe są odpowiednio dopasowane do efektów uczenia się. Generalnie sylabusy uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których kierunek jest



przyporządkowany. Należy jednak zarekomendować uaktualnienie literatury, zwłaszcza w przypadku przedmiotów, gdzie brak jest pozycji wydanych po 2010 roku: *negocjacje w biznesie, rozliczenia w obrocie międzynarodowym, atrakcje turystyczne Polski i świata, VBA w analizach statystycznych wybranych zagadnień ekonomicznych, strategie zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw międzynarodowych, ryzyko i ubezpieczenia w międzynarodowym obrocie towarowym, historia stosunków międzynarodowych, międzynarodowe stosunki gospodarcze II, logistyka międzynarodowa, transakcje i korespondencja handlowa w obrotach międzynarodowych, seminarium magisterskie*. Rekomendowane byłoby też uaktualnienie literatury w ramach przedmiotów *międzynarodowe stosunki polityczne* (najnowsza pozycja z 2011) oraz *gospodarka internetowa* (2012).

Na studiach II stopnia rekomenduje się zwiększenie liczby pozycji literatury w języku obcym zalecanej w sylabusach (zaledwie 3 takie pozycje podane dla wszystkich przedmiotów kierunkowych). 15 godzinny wykład do wyboru w języku obcym nie niweluje tego niedostatku w wystarczającym stopniu, jednak studenci mogą także uczestniczyć w zajęciach w języku obcym w ramach przedmiotów swobodnego wyboru, których oferta jest szeroka.

Jak na studiach o profilu ogólnoakademickim zbyt mały jest udział przedmiotów kształtujących umiejętności prowadzenia badań naukowych. Na studiach II stopnia efekt uczenia się: *Potrafi umiejętnie formułować i testować hipotezy związane z problemami badawczymi, w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych i biznesu międzynarodowego* realizowany jest na przedmiotach: *metody ilościowe w badaniach międzynarodowych* i *marketing międzynarodowy* oraz seminarium magisterskim. Rekomenduje się zwiększenie zakresu zajęć pozwalających studentom na zapoznanie się z metodologią badań naukowych, zarówno ilościowych jak i jakościowych. Przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej odbywa się także poprzez stosowanie metod nauczania takich jak studia literaturowe i oparta na nich analiza przyczynowo-skutkowa.

Aktywność naukowa studentów może być realizowana w ramach kół naukowych, przede wszystkim Koła Naukowego Międzynarodowych Stosunków Ekonomicznych "International Challenge" działającego przy Katedrze Międzynarodowych Stosunków Ekonomicznych. Członkowie Koła co roku wygłaszają referaty na krajowych konferencjach. Dodatkową formą stymulowania aktywności naukowej studentów są program Indywidualnej Ścieżki Edukacyjnej oraz program tutoringu, określony w zarządzeniu Rektora nr 19/17, składający się z ośmiu spotkań w ciągu roku akademickiego. Jak dotychczas z programu tego skorzystał jeden student kierunku.

Zarówno w ujęciu globalnym, jak i na poziomie poszczególnych zajęć, program studiów skonstruowany jest w sposób zapewniający osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Dotyczy to zarówno oszacowanego nakładu pracy, jak i przyznawanych punktów ECTS. W tym miejscu można zarekomendować zwiększenie liczby godzin dla przedmiotu *podstawy metod ilościowych* (1 semestr – studia I stopnia), gdzie liczba godzin jest za mała w stosunku do stosunkowo obszernych treści.

Wymiar godzinowy zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich określony w programie studiów zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Stanowią one ponad 50% liczby punktów ECTS na studiach stacjonarnych.

Pewną dezorientację powoduje umieszczenie dwóch przedmiotów o nazwie *badanie rynków międzynarodowych* jako przedmiotów obowiązkowych w ramach specjalności *biznes międzynarodowy* (4. sem.) i *zarządzanie międzynarodowe* (5. sem.). Realizują one różne efekty uczenia się i mają inną treść. Wskazane byłoby uszczegółowienie nazw obu przedmiotów.

Sekwencja zajęć nie budzi zastrzeżeń, wymagania wstępne nie wykraczają poza wiedzę i umiejętności nabywane na wcześniejszych semestrach. Treści programowe nie powielają się. Potwierdza to opinia studentów.

Wśród form zajęć dominują wykłady i ćwiczenia, co jest zrozumiałe w przypadku kierunku o profilu ogólnoakademickim. Zbyt mało wykorzystywaną formą kształcenia jest laboratorium komputerowe, które podane jest tylko w przypadku dwóch przedmiotów: *technologie informacyjne* (I stopień) oraz *metody ilościowe w badaniach międzynarodowych* (II stopień). Pewien dysonans budzi zastosowanie formy wykładu (wyłącznie) w przypadku przedmiotów o nazwach *trening umiejętności przywódczych* oraz *trening menedżera marketingu*. Na obu przedmiotach stosowane są metody wykładowe i aktywizujące. Należy wskazać, które z nich dominują. Jeżeli dominują metody wykładowe - należy zmienić nazwę, jeżeli aktywizujące - zajęcia należy przekwalifikować na ćwiczenia.

Zajęcia w języku obcym realizowane są w formie lektoratu na studiach I stopnia. Student uczy się dwóch języków obcych. W ciągu każdego z 4 pierwszych semestrów student odbywa po 30 godzin zajęć z każdego języka (na studiach niestacjonarnych 15 godzin), co daje łącznie 240 godzin (120). Oba kursy wycenione są łącznie na 18 punktów ECTS (po 9), co wystarcza do osiągnięcia zakładanego poziomu ESOKJ, biorąc pod uwagę wstępne kompetencje studentów. Lektoraty umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2, w przypadku kursu zaawansowanego na poziomie C1. Dodatkowo student wybiera 15 (9) godzinny wykład w języku obcym za 3 pkt. ECTS.

Na studiach II stopnia oferowany jest jeden przedmiot do wyboru o podobnym wymiarze godzinowym, wyceniony na 4 pt. ECTS. Rekomenduje się wprowadzenie większej liczby zajęć prowadzonych w języku obcym.

Zalecenia co do stosowania metod dydaktycznych i metod egzaminowania zawiera uchwała Senatu nr 34 z 26 kwietnia 2012 r. Dominującymi metodami kształcenia zarówno na I, jak i na II stopniu są aktywne wykłady i ćwiczenia. Spośród pozostałych metod wykorzystywane są także dyskusja, prezentacja i opracowanie projektu, rozwiązywanie zadań i testów (na I stopniu) a także studium przypadku. Taki dobór form i metod kształcenia jest adekwatny dla profilu ogólnoakademickiego. Metody i formy kształcenia są dobrze dobrane do liczebności grup. Do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie nauczania stymulują studentów głównie prezentacje i projekty zaliczeniowe, samodzielne i grupowe.

Oprócz indywidualizacji kształcenia poprzez ofertę specjalności, przedmiotów do wyboru, lektoratów i seminariów, regulamin studiów przewiduje także skorzystanie z indywidualnych ścieżek edukacyjnych. Dodatkową formą umożliwiającą realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia jest wspomniany wyżej program tutoringów.

Rektor powołał Zarządzeniem nr 58 z 1 września 2016 r. Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych. Wśród form wsparcia znajdują się indywidualne i grupowe zajęcia wyrównawcze z języków obcych, dostosowane do rodzaju schorzenia zajęcia z WF oraz dodatkowe formy aktywności fizycznej, pomoc w przemieszczaniu się i załatwianiu formalności, sporządzanie notatek z zajęć, wsparcie tłumacza języka migowego, stypendium a także integrację w ramach stowarzyszenia.

Program studiów nie przewiduje kursów on-line. Metody i techniki kształcenia na odległość, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne są wykorzystywane pomocniczo.

W semestrze zimowym w roku akademickim 2020/2021 zajęcia odbywają się w trybie zdalnym z wykorzystaniem platformy Google Meet. Konieczność przeprowadzenia zdalnej weryfikacji efektów uczenia się w czasie pandemii skłoniła wielu nauczycieli akademickich do rezygnacji z klasycznej, pisemnej formy egzaminu na rzecz formy ustnej lub weryfikacji w trakcie zajęć (projekty, zadania). Zostało to odnotowane w postaci obwieszczenia Rektora nr 3 z 19 maja 2020 r., które w załączniku podaje listę wszystkich przedmiotów z aktualnym sposobem weryfikacji. Stosowanymi platformami są Google G Suite oraz Moodle.

Studenci są zobowiązani do odbycia obowiązkowej praktyki w wymiarze 1 miesiąca (120 h), na studiach I stopnia, po 4 semestrze studiów. Praktyka może być odbywana w kraju lub za granicą. Dla praktyk przewidziano 5 pkt ECTS. Praktyka podlega zaliczeniu.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Nadzór nad realizacją praktyk krajowych sprawuje dziekanat natomiast nad praktykami zagranicznymi - Biuro Współpracy Międzynarodowej. Formalną koordynacją współpracy z biznesem (podpisywanie umów o współpracy) zajmuje się Centrum Badań i Rozwoju. Zasady organizacji, odbywania praktyk oraz zakres odpowiedzialności ww. biur określa rozporządzenie Rektora nr 104/19 (wraz z załącznikami). Natomiast szczegółowe zasady odbywania praktyk reguluje „Regulamin Praktyk Zawodowych w UE w Katowicach”.

Dla praktyk opracowano sylabus, w którym określono następujące efekty uczenia się: „1) Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem profesjonalnej terminologii z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych i biznesu międzynarodowego; 2) Potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole zadaniowym, dla rozwiązania problemów związanych z zadaniami powierzonymi w ramach praktyki; 3) Umie ponosić odpowiedzialność za powierzone mu zadania, działając na rzecz środowiska społecznego, zarówno uwzględniając wymiar krajowy jak i zagraniczny; 4) Jest gotów do pełnienia ról zawodowych, w środowisku krajowym i międzynarodowym w sposób odpowiedzialny przestrzegając zasad etyki w powierzonych zadaniach w czasie praktyki”.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce w oparciu o z góry określone i formalnie przyjęte kryteria jakościowe. Wsparcie przy poszukiwaniu miejsca praktyki zapewnia Centrum Karier i Współpracy z Absolwentami. Natomiast szczegółowe wytyczne, które muszą spełniać miejsca praktyki wybrane przez studentów określono na stronach dziekanatu, w programie praktyk. Studenci odbywają praktyki m.in. w przedsiębiorstwach produkcyjnych, usługowych, jednostkach samorządu lokalnego i wojewódzkiego, bankach, biurach księgowych i podatkowych, organizacjach studenckich (AISEC). Wśród nich znajdują się m.in.: Raben Polska Sp. z o.o., Arcelor Mittal Distribution Solutions Poland Sp. z o.o., Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska, Classen - Pol S.A., Virtu Holding Sp. z o.o., LYS FUSION POLAND Sp. z o.o., DB CARGO POLSKA S.A., PriceWaterHouseCoopers Service Delivery Center Poland Sp. z o.o., Arval Services Lease Polska Sp. z o.o., OMIROS Import Export Władysław Sowa, Mokate sp z o.o, Tenneco Automotive Polska Sp. z o.o., Delta Trans Logistik Sp. z o.o., Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A., Unilever Poland Sp. z o.o., Capgemini Sp. z o.o. Mostostal Zabrze S.A. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Również efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Liczba punktów ECTS przypisanych dla praktyk jest nieznacznie zawyżona (przy 5 ECTS powinno to być 125h), jednak z wyjaśnień uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, że w ramach praktyki przeznaczono dodatkowe 5h na działania sprawozdawcze studenta z praktyki (liczba godzin wynosi zatem 120+5, a w takim układzie liczba punktów ECTS jest odpowiednia).

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk.

Głównym dokumentem, na podstawie którego dokonywane jest zaliczenie praktyk zawodowych jest „Karta realizacji praktyki”. Niestety, w karcie realizacji praktyki brakuje odniesienia do efektów uczenia się zakładanych dla praktyk. Występuje jedynie harmonogram zrealizowanych czynności, opis zadań oraz swobodna, pisemna opinia opiekuna praktyki (bez konieczności odniesienia się do efektów uczenia się oraz przyznania oceny stopnia ich osiągnięcia). W związku z tym metody weryfikacji oraz dokumentowania praktyk nie umożliwiają sprawdzenia i oceny, czy i w jakim stopniu zostały osiągnięte efekty uczenia się. Ocena ta, opierając się na swobodnej wypowiedzi studenta i opiekuna praktyk w zakładzie pracy, nie ma charakteru kompleksowego a metody weryfikacji i oceny osiągnięcia tych efektów przez studentów są nietrafnie dobrane i nie umożliwiają skutecznego sprawdzenia czy praktyka zawodowa osiągnęła swoje cele. Rekomenduje się, aby w Karcie realizacji praktyk zawrzeć odniesienia do wszystkich zakładanych dla praktyk efektów uczenia się wraz ze skalą umożliwiającą ocenę stopnia ich osiągnięcia.

W Regulaminie praktyk przewidziano możliwość zaliczenia aktywności zawodowej studenta na poczet obowiązkowej praktyki m.in. poprzez pracę zawodową lub prowadzenie działalności gospodarczej - jeśli charakter tej pracy spełnia wymagania programu studiów oraz student otrzymał pozytywną opinię promotora i osoby wyznaczonej przez dziekana, a wymagany okres zatrudnienia wynosi (dla kierunków ogólnoakademickich) minimum 3 miesiące. Warunkiem zaliczenia pozostaje wypełnienie „Karty realizacji praktyk” wraz z podpisem osoby uprawnionej z firmy, w której student jest zatrudniony oraz podpisami promotora i dziekana. W roku akademickim 2019/2020 - 40% (15 osób) uznawało pracę jako praktykę obowiązkową.

W dokumentach regulujących organizację praktyk nie przewidziano możliwości hospitacji praktyk, a zatem praktyki nie są hospitowane. Rekomenduje się wprowadzenie wyrywkowej, chociażby telefonicznej hospitacji praktyk celem weryfikacji ich jakości.

Na dzień wizytacji nie funkcjonuje procedura zaangażowania studentów w ewaluację programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami oraz procesu realizacji praktyk. Chętni studenci mogą zgłaszać swoje opinie na temat praktyk mailowo do opiekunów praktyk, jednakże nie dotyczy to wszystkich odbywających praktyki. Rekomenduje się zasięganie opinii studentów nt. praktyk, ich realizacji, opiekunów praktyk, efektów uczenia się oraz wykorzystywanie ich w doskonaleniu praktyk zawodowych i ich realizacji.

Na studiach stacjonarnych zajęcia rozplanowane są w godzinach przed i popołudniowych, na ogół do godziny 15.10, rzadziej do 17.00. Jeden dzień w tygodniu przeznaczony jest wyłącznie na lektoraty z języków obcych. Na studiach niestacjonarnych zajęcia odbywają się w blokach trzygodzinnych z przerwami, na ogół trzy lub cztery bloki dziennie. Taki sposób rozplanowania zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się.

Regulamin studiów przewiduje możliwość skorzystania z indywidualnej organizacji studiów. Szczególnym adresatem tego rozwiązania są studenci z niepełnosprawnością.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

## Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z założonymi efektami uczenia się. Działalność badawcza prowadzona w Uczelni pozwala na uwzględnienie aktualnej wiedzy i jej zastosowań a także metodyki badawczej z zakresu dyscyplin, do których kierunku został przyporządkowany. Umożliwia także studentom przygotowanie się oraz prowadzenie badań naukowych, choć w tym względzie ich aktywność jest skromna.

Wymagania co do liczby i struktury punktów ECTS a także nakładu pracy w wymiarze godzinowym są spełnione, co umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Podobnie harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć.

Także metody kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Metody kształcenia są różnorodne i specyficzne oraz adekwatne do profilu kierunku. Aktywizują studentów w procesie nauczania oraz w trakcie samodzielnej pracy. Studia zapewniają możliwość nabycia wymaganych kompetencji językowych oraz umożliwiają spełnienie zróżnicowanych potrzeb studentów, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

## Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

## Zalecenia

-

## Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

### Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zgodnie z Uchwałą Senatu nr 85 z 30 maja 2019 r. podstawą kwalifikacji na studia I stopnia jest jeden z następujących przedmiotów: matematyka, geografia, informatyka, fizyka, wiedza o społeczeństwie oraz język obcy. Rekrutacja otwarta jest także dla kandydatów posiadających starą maturę, maturę międzynarodową lub uzyskaną poza granicami kraju, także obcokrajowców (Uchwała Senatu nr 72 z 30 marca 2017 r.).

Zgodnie z Uchwałą Senatu nr 79 z 24 maja 2018 r. kandydaci na studia stacjonarne II stopnia przyjmowani są na podstawie pisemnego egzaminu sprawdzającego ich predyspozycje. Zakres zagadnień objętych egzaminem udostępniany jest przynajmniej na 3 miesiące przed jego terminem. W przypadku niewypełnienia limitu miejsc Komisja Rekrutacyjna może podjąć decyzję o odstąpieniu od egzaminu.

Limity miejsc w każdym roku ustala uchwała Senatu. Każdemu kandydatowi przysługuje prawo odwołania od decyzji Komisji Rekrutacyjnej do Rektora. Procedura ta zapewnia przejrzystość, selektywność, bezstronność i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów.

Warunki i organizację procesu potwierdzania efektów uczenia się określa uchwała Senatu nr 90 z 30 maja 2019 r. W celu przeprowadzenia procedury potwierdzania efektów uczenia się kandydata, dziekan powołuje Komisję, która weryfikuje zbieżność uzyskanych efektów uczenia się z efektami określonymi w programie studiów dla danego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Zgodnie Regulaminem studiów, decyzję o przenoszeniu i uznawaniu zajęć zaliczonych przez studenta w UEK lub innej uczelni, w tym zagranicznej, podejmuje dziekan na podstawie przedstawionej dokumentacji przebiegu studiów, pod warunkiem stwierdzenia zbieżności efektów uczenia się. Studentowi przypisuje się taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć i praktyk w innej uczelni.

System weryfikacji końcowych efektów uczenia się obejmuje proces dyplomowania oraz badanie losów zawodowych absolwentów. Zasady i procedury dyplomowania na obu poziomach określa Regulamin studiów. Do ustnego egzaminu dyplomowego student przystępuje po uzyskaniu określonych dla ukończenia studiów punktów ECTS, w tym pozytywnej oceny pracy dyplomowej. Składa go przed 3 osobową komisją, która zadaje 3 pytania z zakresu pracy. Na podstawie analizy losowo wybranych protokołów egzaminacyjnych stwierdzono, że pytania te są właściwe dla weryfikacji efektów uczenia się.

Na Uczelni stosuje się obligatoryjnie procedurę antyplagiatową wykorzystującą Jednolity System Antyplagiatowy, opisaną zarządzeniem Rektora nr 43 z 13 maja 2019 r. Wszystkie analizowane prace dyplomowe zostały poddane tej procedurze.

Obowiązuje jednolity formularz oceny/recenzji pracy dyplomowej, składający się z oceny ustalonych stwierdzeń oceniających w skali od 1 do 5 oraz części opisowej. Analizowane prace zostały ocenione prawidłowo, przypadki zawyżania ocen były nieliczne. Niestety, część opisowa w mniej więcej połowie analizowanych przypadków była pomijana, w wyniku czego ocena nie dawała studentowi konkretnych informacji zwrotnych co do słabych i mocnych stron pracy, w szczególności nie wskazywała popełnionych przez studenta błędów.

W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, uchwałą Senatu nr 129 z 19 września 2019 r. wprowadzono System Zarządzania Kierunkami Studiów. Powołano Radę do spraw Dydaktyki i Jakości Kształcenia, pod przewodnictwem Dziekana. W myśl powyższej uchwały monitorowanie stopnia osiągania przez studentów przyjętych efektów uczenia się nadzoruje Kurator kierunku, którym może być pracownik Uczelni posiadający przynajmniej stopień naukowy doktora habilitowanego.

Efekty uczenia się w zakresie języków obcych weryfikowane są na studiach I stopnia podczas lektoratów. Sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2+, w tym języka specjalistycznego na studiach II stopnia odbywa się w trakcie seminariów magisterskich.

Zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów określa Regulamin studiów.

Sprawdzenie i ocena przygotowania do prowadzenia działalności naukowej odbywa się w trakcie seminariów dyplomowych oraz poprzez ocenę pracy dyplomowej.

Osiągnięcie efektów uczenia się jest weryfikowane za pomocą pisemnych prac etapowych oraz szerokiej gamy projektów i prezentacji, także grupowych. Co do formy, zawartości i stawianych im wymagań są one dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Wymagania stawiane wszystkim studentom są takie same, prace egzaminacyjne są archiwizowane, a studenci mają do nich dostęp. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów itp. a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się dyscyplin, do

których kierunek jest przyporządkowany. Potwierdzenie tego faktu w postaci aktywności naukowej studentów jest zadowalające. Podjęcie działań w tym kierunku wzmożenia tej działalności byłoby właściwe.

Metody i formy kształcenia oraz sposoby weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów podane są w sylabusach, dostępnych przed rozpoczęciem zajęć.

Uczelnia przeprowadza badania losów zawodowych absolwentów po roku, trzech i pięciu latach od zakończenia studiów. Wysyła w tym celu ok. 6000 ankiet rocznie, osiągając zwrotność nieco poniżej 20%. Władze Uczelni śledzą także wyniki publikowane w ramach programu ELA.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

#### **Uzasadnienie**

Stosowane procedury rekrutacji są spójne, przejrzyste i bezstronne. Zapewniają właściwy dobór kandydatów. Podobnie, zasady uznawania efektów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych zarówno w systemie szkolnictwa wyższego, jak i poza nim są prawidłowe.

Stosowane metody zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów itp., a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Różnorodność form stwarza możliwość weryfikowania nie tylko wiedzy i umiejętności, ale również kompetencji społecznych. Stosowane metody weryfikacji są zgodne z zapisami w kartach przedmiotów, przy czym ewentualne modyfikacje wynikające z pandemii są kontrolowane i ogłaszane w obwieszczeniu Rektora.

Prace dyplomowe oraz prace etapowe dają możliwość uzyskania informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się, a także motywują studentów do aktywności. Umożliwiają ocenę przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej. Efekty uczenia się są także oceniane w ramach systemu monitorowania losów absolwentów Uczelni, badania niezależnego od ogólnopolskiego systemu ELA.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

#### **Zalecenia**

-

### **Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4**

W semestrze zimowym (2020/2021) na kierunku zajęcia prowadziło 64 osób (62 na podstawowym miejscu pracy), w tym 6 osób z tytułem naukowym profesora, 15 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 29 osób ze stopniem naukowym doktora oraz 12 osób z tytułem zawodowym magistra. Cała kadra prowadząca ma dorobek naukowy w dyscyplinach, do których został przypisany kierunek, tj. ekonomia i finanse (47 osób) oraz nauki o zarządzaniu i jakości (17 osób). Obie dyscypliny podlegają ewaluacji. Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia umożliwia prawidłową realizację zajęć

Prowadzenie zajęć jest realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość za pomocą komunikatora Google Meet. Wszyscy nauczyciele akademicy zostali przygotowani do ich realizacji, a ich realizacja jest na bieżąco kontrolowana przez Uczelnię.

Przydział zajęć jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz uwzględnia w szczególności ich dorobek naukowy oraz doświadczenie i osiągnięcia dydaktyczne.

Prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia obejmujące aktywność w zakresie działalności naukowej oraz dydaktycznej członków kadry prowadzącej kształcenie, wyniki ocen dokonywanych przez studentów (oraz hospitacji)

Okresowe przeglądy kadry prowadzącej kształcenie, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych

Podstawowe cele w zakresie polityki personalnej oraz zarządzania kadrami zawarte są w Misji Uniwersytetu, czego wyrazem jest dążenie do rozwijania indywidualnych uzdolnień i aspiracji naukowych pracowników naukowych. Wizja rozwoju UE koresponduje z określonymi działaniami w obszarze realizowanej polityki personalnej oraz zarządzania kadrami. Nabór na stanowiska nauczycieli akademickich na Uniwersytecie jest przeprowadzany w trybie konkursowym,

Realizowana polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniające prawidłową ich realizację, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące do wszechstronnego doskonalenia.

#### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

#### **Uzasadnienie**

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Realizowana polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniające prawidłową ich realizację, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące do wszechstronnego doskonalenia.



## **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

## **Zalecenia**

-

## **Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5**

Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana w realizacji programu studiów na ocenianym kierunku składa się łącznie ze 154 sal: 6 auli, 80 sal ćwiczeniowych, 27 sal informatycznych i 41 sal wykładowych, które znajdują się w 8 różnych budynkach dydaktycznych należących do Uczelni. Dodatkowo realizacja programu dydaktycznego odbywa się w Centrum Nowoczesnych Technologii Informatycznych (CNTI) oraz w salach sportowych (gimnastycznych, siłowni i basenie). W budynku F zlokalizowano pomieszczenia socjalno – kulturalne, sprzyjające realizacji programu studiów, które są wykorzystywane m.in. przez Samorząd Studencki i koła naukowe. Wyposażenie multimedialne posiada 91 sal (tj. ok. 60%), ale dział wspierający organizację procesu dydaktycznego uruchomił w każdym z budynków punkty z możliwością wypożyczenia projektorów. W ostatnim okresie podjęto działania standaryzujące wyposażenia sal dydaktycznych w urządzenia audio-video. Tak więc sale i pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie odpowiadają potrzebom procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację zajęć.

Obiekty dydaktyczne UE są wyposażone w infrastrukturę informatyczną - Uczelnia jest przyłączona szybkim łączem (2x10Gbps) do Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej i w ten sposób ma zapewniony dostęp do Internetu. Łącze doprowadzone jest światłowodami, które obsługują wszystkie budynki kampusu. Budynek CNTI posiada dwa niezależne łącza światłowodowe do głównego punktu dystrybucyjnego w Kampusie. CNTI wyposażony jest w rozwiązanie serwerowe z możliwościami pracy w tzw. „chmurze”. Dodatkowo w strukturach UE pracuje 30 serwerów obsługujących procesy dydaktyczne i badania naukowe. W budynku CNTI zorganizowano Zespół Uczelnianych Laboratoriów Informatycznych (ZULI). Techniczne wyposażenie laboratoriów komputerowych stanowią systemy operacyjne o zróżnicowanej wielkości dysków. Wyposażone są również w specjalistyczne oprogramowanie - we wszystkich salach komputerowych łącznie jest dostęp do 112 różnych systemów i oprogramowania, w tym wykorzystywanego w realizacji programu studiów na ocenianym kierunku m.in. Office 365, Comarch ERP Optima, e-Mikrofirma Klient JP, Mathematika, MatLab, Q Gis2, R3, Sage Symfonia, SAP Business Explorer, SAS 9.4, SQL 2017, Statistica, Symfonia FK. W ostatnim roku dodatkowo zorganizowano specjalne pracownie komputerowe – w jednej zainstalowano oprogramowanie GIS, a dwie wyposażone zostały w komputery o zwiększonej mocy obliczeniowej.

Studenci mają zapewniony dostęp do komputerów i Internetu, także poza zajęciami dydaktycznymi, dla realizacji zadań pracy własnej. Centrum Informatyczne UE dostarcza studentom możliwość bezpłatnego wypożyczenia oprogramowania: Microsoft Imagine, Office 365, SPSS, Statistica, SAS. Studenci mogą korzystać z oprogramowania zainstalowanego w laboratoriach komputerowych. Uczelniane Centrum Informatyczne również oferuje rozwiązania ułatwiające studentom dostęp do

oprogramowania wykorzystywanego na zajęciach w obecnym okresie pandemii i nauczania zdalnego, jak np. możliwość zgrania programów na dyski przenośne, wysyłanie linków do oprogramowania, czy także możliwość zarezerwowania stanowiska komputerowego w jednej z pracowni CNTI. Uzupelnieniem wsparcia studentów w ramach pracy własnej jest możliwość przystąpienia do programu MSDNAA (Microsoft Imagine), który umożliwia korzystanie z oprogramowania firmy Microsoft w realizowanym procesie dydaktycznym.

Budynki są we właściwym stanie technicznym i estetycznym, a wyróżniająca jest nowoczesna architektura CNTI oraz CINiBA. Obiekty dydaktyczne odpowiadają wymaganiom określonym w przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych i ochrony środowiska. Wsparciem dla wprowadzania zajęć w formie zdalnej edukacji jest zainstalowana i unowocześniona platforma Moodle oraz Classroom. Te platformy e-learningowe są również wykorzystywane do udostępniania materiałów dydaktycznych, takich jak prezentacje multimedialne czy zestawy zadań do wykonania oraz efektów prac zrealizowanych w trakcie zajęć, co zostało potwierdzone podczas hospitacji. Daje to możliwość wszystkim studentom dostępu do jednolitej bazy wiedzy w ramach przedmiotu. Możliwe jest składanie projektów i przeprowadzanie testów zaliczeniowych/egzaminacyjnych. Możliwy jest także kontakt z prowadzącym zajęcia dydaktyczne za pośrednictwem forum, czatu, poczty studenckiej.

Bazę dydaktyczną i jej wyposażenie można więc ocenić jako umożliwiającą osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, zapewniającą prawidłową realizację zajęć z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych oraz umożliwiającą samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów.

Uczelnia systematycznie dostosowuje infrastrukturę obiektów oraz ich wyposażenie do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. W budynku A ulokowano siedzibę Centrum Wsparcia Osób Niepełnosprawnych oraz Organizację Studencką Osób Niepełnosprawnych. Budynek posiada windę dostosowaną dla osób z dysfunkcją narządów ruchu, z sygnalizacją dźwiękową i oznaczeniami brajla dla niewidomych oraz przystosowane toalety. Samodzielny dostęp osób z niepełnosprawnościami ruchowymi jest możliwy również w budynkach: CNTI, CINiBA, N, F, R (podjazdy, windy). Do budynku N dla osób z niepełnosprawnościami przystosowane jest wejście od ul. Koszarowej 6a (pochylnia + winda), skąd można dotrzeć do każdej kondygnacji w całym obiekcie. W obiekcie znajdują się również przystosowane 4 toalety. Ponadto w budynku N utworzono 2 stanowiska dla osób niewidomych i niedowidzących (komputer stacjonarny z monitorem 24" i głośnikami Lenovo ThinkCentre M58p 7188CTO z monitorem Lenovo L2440x R41HBEU, oprogramowanie specjalistyczne powiększające i udźwiękawiające służące do obsługi komputera Supernova+Iwona, drukarka brajlowska, w obudowie dźwiękochłonnej Index Everest, samodzielne urządzenie do czytania tekstów drukowanych z możliwością zapisywania ich w formie dokumentu elektronicznego Auto-Lektor, naklejki brajlowskie na klawiaturę celem przekształcenia zwykłej klawiatury komputerowej w brajlowską). We wszystkich pracowniach komputerowych CNTI znajdują się stanowiska dla osób z niepełnosprawnościami. Także CINiBA oraz Biblioteka Specjalistyczna wraz z czytelnią multimedialną są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na wyposażeniu Biura Technicznego zabezpieczającego obsługę procesu dydaktycznego znajdują się dwa zestawy systemu komunikacji bezprzewodowej (system FM) wspomagające słyszenie dla osób niedosłyszących. Obiekty niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych to budynki: B, E, L, ale sukcesywnie są modernizowane według planów odnowy całej infrastruktury Uczelni. Należy też dodać, że zajęcia grup z osobami z niepełnosprawnością planowane są w obiektach dostosowanych do ich przyjęcia i obsługi.

System biblioteczno-informacyjny UE jest zlokalizowany w budynku Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej CINIiBA, wraz z Biblioteką Uniwersytetu Śląskiego. Powierzchnia całkowita CINIiBA to 12 522,88 m<sup>2</sup>, a część należąca do UE wynosi 6260 m<sup>2</sup>. W CINIiBA zgromadzonych jest prawie 850 tysięcy woluminów. Dysponuje ona księgozbiorem ponad 353 tysięcy książek w strefie wolnego dostępu. Na stronie CINIiBA można znaleźć łącznie 50 004 publikacje związane z tematyką „międzynarodowe stosunki gospodarcze”, przy czym ponad połowa to publikacje wydane po 2000 r. Po zbadaniu losowo wybranych pozycji literatury zalecanej w sylabusach jako obowiązkowe, należy stwierdzić, że nie znaleziono luk w dostępie do tych pozycji w katalogu biblioteki.

Centrum dysponuje 156 stanowiskami komputerowymi dla użytkowników z podłączeniem do Internetu oraz stanowiskami dla osób z niepełnosprawnością ruchową i wzrokową. W budynku znajdują się także czytelnie – ogólna, komputerowa, prasy bieżącej, a także przestrzeń przeznaczona na prowadzenie badań, studiowanie i pisanie prac (tzw. pokoje pracy indywidualnej). Poprzez CINIiBA studenci posiadają dostęp między innymi, do książek i czasopism elektronicznych oraz mogą korzystać z e-learningu. Do dyspozycji studentów i pracowników są także elektroniczne, zagraniczne bazy danych: EBSCO, Elsevier, Emerald Management Xtra, GMID, JSTORE (Mathematics & Statistics Collection), ProQuest, SourceOECD (materiały źródłowe Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju), EMIS (baza statystyczno-faktograficzna rynków wschodzących), Oxford University Press i Cambridge University Press, Wiley (serwisy czasopism elektronicznych), ScienceDirect (serwis czasopism elektronicznych wydawnictwa Elsevier), SpringerLink, Web of Science, Scopus. Od początku 2020 roku Uczelnia korzysta z dostępnych baz w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz z systemu Academica. Katalog elektroniczny poszerzany jest o księgozbiory Bibliotek Katedralnych. Dostęp do baz danych Biblioteki Głównej (CINIiBA) oraz do baz zagranicznych możliwy jest z komputerów domowych, po zalogowaniu poprzez serwer proxy oraz na wszystkich stanowiskach komputerowych funkcjonujących w sieci UE. Biblioteka Główna obsługuje studentów studiów stacjonarnych od poniedziałku do piątku, a w soboty i niedziele dostępna jest przede wszystkim dla studentów studiów niestacjonarnych. CINIiBA otwarta jest w godzinach od 8.00 do 20.00.

Do dyspozycji studentów i pracowników jest także biblioteka katedralna – specjalistyczna, zlokalizowana w budynku CNTI. Jest ona otwarta od poniedziałku do soboty. Wszystkie zbiory są dostępne poprzez katalog online.

W ramach programów rozwojowych i planów inwestycyjnych UE infrastruktura dydaktyczno-naukowa jest systematycznie rozwijana, np. prowadzone są remonty kolejnych budynków, w tym m.in. odnowiono Biuro Współpracy z Gospodarką i Absolwentami oraz Biuro Współpracy Międzynarodowej. We wrześniu 2019 uruchomione zostały 2 nowe oraz zmodernizowano 2 istniejące pracownie komputerowe w budynku A. Pracownie wyposażone są w 24 stanowiska dla studentów i jedno dla prowadzącego. Przy budynkach dydaktycznych budowane są parkingi, również z miejscami oznaczonymi dla osób niepełnosprawnych. Ponadto w ostatnim roku odnowiono i przystosowano do osób z niepełnosprawnościami sale gimnastyczne, siłownię i basen – ta baza sportowa mieści się w budynku A oraz C. Monitorowanie stanu infrastruktury dydaktycznej i działania modernizujące są przeprowadzane przez specjalne jednostki organizacyjne Uczelni, tj. Zespół Technicznych Środków Dydaktycznych oraz Dział Wsparcia Procesu Dydaktycznego, a najintensywniejsze działania w tym zakresie przypadają na miesiące letnie, wolne od zajęć dydaktycznych. Z kolei uzupełnienia zasobów bibliotecznych następują w sposób ciągły poprzez wykorzystanie stałej zakładki na stronie biblioteki „Zaproponuj zakup”. Również infrastruktura informatyczna podlega procesowi stałego uzupełniania i aktualizowania, szczególnie w zakresie zgłaszanych przez nauczycieli akademickich potrzeb nowego oprogramowania wykorzystywanego

podczas zajęć. Takie działania podejmowane są co roku w semestrze letnim, kiedy Kuratorzy kierunków zbierają zapotrzebowania w tym zakresie i przekazują je do realizacji do Centrum Informatycznego. Z kolei dobrymi przykładami wpływu studentów na udoskonalanie infrastruktury dydaktycznej może być uruchomienia tzw. "książkomatów" w szatni biblioteki, gdzie w okresie pandemii studenci mogą odebrać zamawiane książki ze skrzynek na podstawie podanego kodu. Również Centrum Informatyczne wprowadziło innowacje dostosowując system udostępniania programów komputerowych do potrzeb studentów i zajęć zdalnych w okresie pandemii (np. poprzez tzw. zdalne pulpity, tj. możliwość korzystania z komputerów uczelnianych poprzez połączenia wirtualne).

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

#### **Uzasadnienie**

Infrastruktura i zasoby edukacyjne, naukowe oraz biblioteczne, wykorzystywane w realizacji programu studiów na ocenianym kierunku są przygotowane i dostosowane do potrzeb procesu dydaktycznego. Sale i pracownie dydaktyczne, ich wielkość i wyposażenie są adekwatne do potrzeb procesu nauczania i umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Uczelnia przygotowała także infrastrukturę informatyczną i specjalistyczne oprogramowanie wykorzystywane w działalności dydaktycznej i naukowej, ponadto umożliwiające studentom realizację zajęć w formie zdalnej. Studenci mają także dostęp do infrastruktury poza godzinami zajęć w celu realizacji zadań i projektów. Biblioteki i czytelnie są nowoczesne, dobrze wyposażone i umożliwiają komfortowe użytkowanie. Zasoby bibliotek umożliwiają dostęp do piśmiennictwa w szerokim zakresie, w tym zalecanego w sylabusach, zarówno w formie tradycyjnej, jak i elektronicznej i obejmują także bazy publikacji międzynarodowych. Infrastruktura w dużej części jest przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, przy czym plany inwestycyjne obejmują dalsze modernizacje w tym zakresie. Przeglądy i doskonalenie infrastruktury prowadzone są w sposób systematyczny przez specjalne jednostki wsparcia technicznego procesu dydaktycznego. Zarówno studenci, jak i nauczyciele akademicy, poprzez wypracowane kanały zgłaszania swoich potrzeb w tym zakresie, mają realny wpływ na rozwój i modernizację infrastruktury.

#### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

#### **Zalecenia**

-

#### **Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6**

Jednostka prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie konstruowania, realizacji oraz doskonalenia programu studiów. Rodzaj i zakres współpracy odpowiada dyscyplinom, do których przyporządkowany jest kierunek, koncepcji i celom kształcenia oraz potrzebom rynku pracy jego absolwentów.

Współpraca otoczeniem prowadzona jest systematycznie i przybiera różnorodne formy, adekwatnie do specyfiki kierunku, jego celów i zakładanych efektów uczenia się studentów. Są to m.in.:

- gościnne wykłady prowadzone przez praktyków z otoczenia społeczno-gospodarczego,
- obecność przedstawicieli biznesu w Radzie Programowej,
- opiniowanie przez pracodawców programów studiów (w szczególności przez członków Rady Programowej),
- realizacja praktyk zawodowych i staży,
- realizacja wspólnych projektów,
- zaangażowanie pracowników kierunku w międzynarodowych sieciach współpracy akademickiej oraz konsorcjach,
- zaangażowanie pracowników kierunku we współpracę z krajowymi przedsiębiorstwami i towarzystwami ekonomicznymi w charakterze konsultantów,
- wykorzystywanie danych/informacji pochodzących z przedsiębiorstw w pracach dyplomowych studentów,
- warsztaty dla studentów prowadzone przez ekspertów zewnętrznych.

W skład Rady Programowej kierunku wchodzi obecnie (od początku roku akademickiego 2020/2021): przedstawiciele Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach, Izby Rzemieśniczej oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach oraz Podstrefy Tyskiej KSSE, jak również przedstawiciele: Guardian Glass, sp. z o.o. (Częstochowa), Babyaisle sp. z o.o. (Gliwice), SM Hydro Sp. z o.o. sp.k. (Katowice), Koltech Sp. z o.o. (Racibórz), FAMUR S.A. (Katowice) oraz Urzędu Miasta Mysłowice.

Wśród zmian wprowadzonych w programie studiów w efekcie konsultacji prowadzonych z pracodawcami należy podkreślić prowadzenie wykładów gościnnych przez przedstawicieli biznesu: 1) „Międzynarodowa działalność przedsiębiorstw – doświadczenia z rozliczeń transakcji” (Koneckie Zakłady Odlewnicze S.A.) - w ramach przedmiotu Rozliczenia w obrocie międzynarodowym; 2) „Znaczenie negocjacji w międzynarodowej działalności przedsiębiorstwa” (FAMUR S.A.) - w ramach przedmiotu Dyplomacja i negocjacje w biznesie międzynarodowym.

Dla kierunku prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, i w konsekwencji programu studiów. Od 2018 r. dla kierunku funkcjonuje tzw. Kurator kierunku, do którego zadań należy m.in. monitorowanie osiąganych przez studentów efektów kształcenia, tworzenie profilu kandydata i absolwenta czy inicjowanie zmian w programach kształcenia. Kuratorowi kierunku podlega tzw. Menedżer kierunku, który odpowiada m.in. za nawiązywanie i koordynowanie relacji z otoczeniem gospodarczym, tworzenie sieci współpracy (np. ułatwiającej aplikowanie na praktyki i staże); inicjowanie ponadstandardowych form kształcenia (jak wizyty

studyjne lub zajęcia prowadzone przez praktyków). Zgodnie z zapisami Uchwały nr 129/2018/2019 Senatu UE w Katowicach z dnia 19 września 2019 r. w sprawie zarządzania kierunkami studiów w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, działalność Kuratora i Menedżera Kierunku podlega corocznemu raportowaniu, przy czym Raport Kuratora musi zostać zaopiniowany przez Radę Programową, w której pracach uczestniczą przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Raport Kuratora podlega następnie ocenie Rady ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia, a zatem, należy podkreślić, że współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym wpływa na realizację programu studiów oraz podejmowane działania doskonalące.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

#### **Uzasadnienie**

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego jest zgodny z dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla absolwentów kierunku. Współpraca przybiera różnorodne formy, adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się oraz jest prowadzona systematycznie. Prowadzone są cykliczne przeglądy współpracy z otoczeniem odnoszące się do programu studiów, doboru instytucji współpracujących oraz skuteczności tej współpracy i jej przełożenia na program studiów. Wyniki tych przeglądów wykorzystywane są do podnoszenia jakości współpracy oraz pośrednio jakości kształcenia.

#### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

#### **Zalecenia**

-

### **Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7**

Program studiów na kierunku uwzględnia cele strategiczne Uczelni w zakresie umiędzynarodowienia, które zostały sformułowane w Strategii Internacjonalizacji Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, a głównymi obszarami programu studiów wpisującymi się w tę strategię to przede wszystkim odpowiednia oferta dydaktyczna oraz wsparcie aktywności międzynarodowej studentów i pracowników uczelni poprzez możliwości udziału w projektach wymiany międzynarodowej.

W programie studiów na studiach I stopnia zaplanowano oprócz obowiązkowych lektoratów z dwóch języków obcych także minimum 1 przedmiot swobodnego wyboru w języku obcym, zarówno na I, jak i na II stopniu studiów. Dodatkowo, studenci mają możliwość uczestniczenia w zajęciach spoza programu kształcenia, tzn. w wykładach prowadzonych przez zagranicznych wykładowców w ramach

International Week, w prelekcjach i wykładach w ramach konferencji organizowanych przez Uczelnię, a także w wykładach dziekańskich prowadzonych przez zaproszonych gości z zagranicznych uczelni - w ostatnim roku akademicki 2019/20 przedstawiono listę 4 takich wykładów.

Programy mobilności międzynarodowej są dostępne dla wszystkich studentów oraz pracowników badawczo-dydaktycznych, głównie poprzez realizację Programu Erasmus+, zarówno z krajami objętymi tym programem, jak i z krajami partnerskimi. Dodatkowo Uczelnia oferuje wszystkim studentom Program CEEPUS oraz inne projekty oparte o umowy bilateralne. Na liście partnerów zagranicznych Uczelni znajdują się 334 uczelnie z 56 krajów, z którymi nawiązano współpracę w ramach programu Erasmus+ oraz w ramach umów ramowych (framework), a także umów wielostronnych (multilateral) - z tego zbioru co roku przygotowywana jest aktualna oferta wyjazdów, która np. w 2018/19 roku obejmowała 95 Uczelni z ofertą programu studiów w języku angielskim, odpowiednim dla studentów ocenianego kierunku. Pomimo tak szerokiej oferty relatywnie niewielu studentów kierunku skorzystało z wyjazdów na studia za granicę – w ostatnich 4 latach tj. 2016/17 – 2019/20 tylko 25 (I i II stopień) i tylko w programie Erasmus+. Z kolei na praktyki zawodowe w tym samym okresie wyjechało 7 studentów, w tym 1 absolwent. Podczas spotkania w czasie wizytacji studenci jako przyczynę tej dość małej aktywności w programie Erasmus+ podawali w pierwszej kolejności słabą dostępność informacji o możliwościach wyjazdu, ale także duże zaangażowanie w swoją pracę zawodową, którą duża część z nich realizuje równoległe do programu studiów. Wybrzmiał także głos o małej atrakcyjności oferty wyjazdowej, nieobejmującej renomowanych uczelni zagranicznych. Z kolei przedstawicielka Biura Współpracy Międzynarodowej podczas wizytacji odwoływała się do wyników ankiet wśród studentów, w których jako istotną przyczynę wskazywano zbyt niskie stypendia, nie pokrywające kosztów utrzymania na zagranicznych uczelniach.

Umiejscowienie kształcenia wyraża się także w podejmowaniu studiów przez cudzoziemców - w przypadku ocenianego kierunku w okresie ostatnich 4 lat studia podjęło 17 studentów z Ukrainy oraz 4 z Białorusi.

Aktywność międzynarodowa kadry kierunku to 142 wyjazdy zagraniczne w ostatnich 4 latach, w tym 32 wyjazdy dydaktyczne (w ramach programu Erasmus+ i CEEPUS), a także członkostwo w komisjach dyplomowych, wyjazdy organizacyjne, jak również udział w konferencjach naukowo-badawczych oraz dydaktycznych (razem w tym okresie 92 wyjazdy konferencyjne). Realizowane przez Uniwersytet programy międzynarodowe umożliwiają także przyjazd naukowców oraz dydaktyków z uczelni zagranicznych. Wizyty te są związane z prowadzeniem zajęć dydaktycznych (najczęściej w ramach International Week), z udziałem w konferencjach, warsztatach, spotkaniach projektowych. W tych wydarzeniach mogą również uczestniczyć studenci Uczelni. Przykładem jest zorganizowany w maju 2019 r. przez Katedrę Międzynarodowych Stosunków Ekonomicznych oraz Jean Monnet Centre of Excellence at SGH Warsaw School of Economics Międzynarodowy Kongres CEWSE "European Security and Stability in a Complex Global Order – How to Enhance the European Competitiveness". Wydarzeniem towarzyszącym Kongresowi była Międzynarodowa Debata CEWSE "EU Facing Current Challenges, Opportunities, Crises & Conflicts". Zarówno w Kongresie, jak i Debacie uczestniczyli studenci kierunku.

Zadania Uczelni związane z organizacją i koordynacją działań w ramach współpracy międzynarodowej i rozwijania relacji z uczelniami i instytucjami zagranicznymi realizuje Biuro Współpracy Międzynarodowej, które podlega Prorektorowi ds. Edukacji i Internacjonalizacji i składa się z dwóch działów: Działu Mobilności Międzynarodowej oraz Działu Programów Międzynarodowych. Raz w roku jednostki te przygotowują raport dla Rektora z działalności w obszarze umiędzynarodowienia, zawierający podstawowe wskaźniki mobilnościowe oraz trendy rozwoju z ostatnich lat. Te

sprawozdania i wyniki są podstawą do opracowywania planów na kolejny rok związanych z intensyfikacją procesów umiędzynarodowienia. Jako przykład takich działań wynikających z okresowych ocen i przeglądów stopnia umiędzynarodowienia można wskazać organizację konkursu fotograficznego dla uczestników programu Erasmus+ w celu promocji programu wśród studentów. Innym przykładem jest opracowanie programu „Mentor” w celu przybliżenia studentom nowych możliwości wynikających ze współpracy międzynarodowej.

W celu promocji uczestnictwa w programach mobilności międzynarodowej wśród studentów oraz pracowników Uczelni, Biuro Współpracy Międzynarodowej cyklicznie organizuje Erasmus+ Open Day z udziałem polskich i zagranicznych studentów, w tym „Multilanguage Noon” (spotkanie, podczas którego polscy i zagraniczni studenci mieli możliwość dialogu w różnych językach) oraz „My Erasmus Experience” (wystawa zdjęć byłych stypendystów). Ponadto organizacja w Uczelni licznych międzynarodowych wydarzeń edukacyjnych skierowanych do studentów (np. International Week, Dzień Internacjonalizacji), umożliwia studentom bliższy kontakt ze studentami i wykładowcami z uczelni partnerskich, co często wpływa na decyzję studentów o wyjeździe zagranicznym. W celu informowania i promowania oferty wyjazdów na stypendia zagraniczne Biuro korzysta także z bezpośredniego mailingu do studentów oraz współpracuje z Kuratorami kierunków, promotorami i lektorami.

#### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

#### **Uzasadnienie**

Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia na ocenianym kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, Uczelnia bowiem oferuje studentom możliwości podnoszenia kompetencji językowych, zarówno w obszarze programu studiów, poprzez dodatkowe zajęcia językowe w modułach do wyboru, jak i specjalistyczne wykłady zagranicznych naukowców. Również w obszarze aktywności międzynarodowej studentów i nauczycieli akademickich Uczelnia stwarza możliwości wyjazdów w ramach programów mobilności zagranicznej Erasmus+, CEEPUS oraz umów bilateralnych. Dbałość Uczelni o podnoszenie stopnia umiędzynarodowienia wyraża się również w sformułowaniu dokumentów strategicznych, takich jak Strategia Internacjonalizacji oraz w powołaniu specjalnych jednostek organizacyjnych w strukturze Uczelni, zajmujących się tym obszarem funkcjonowania Uczelni. Jako wynik cyklicznych przeglądów i ocen stopnia umiędzynarodowienia podejmowane są również liczne inicjatywy promujące aktywność międzynarodową, np. Erasmus+ Open Day, Dzień Internacjonalizacji, International Week, projekt „Mentor”, jednak ich skuteczność wydaje się ograniczona w świetle słabej aktywności wyjazdowej studentów ocenianego kierunku i ich słabych ocen dostępności informacji o programach wyjazdowych, a zatem wymaga dalszego doskonalenia kanałów komunikacyjnych.

#### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

#### **Zalecenia**



## **Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8**

Podejmowane przez Uczelnię działania mające na celu wsparcie studentów można uznać za wszechstronne, prowadzone systematycznie, o charakterze stałym i kompleksowym oraz przybierającym zróżnicowane formy z wykorzystaniem współczesnych technologii. Studenci kierunku oceniają program studiów jako dostosowany do ich potrzeb, zawierający dużą różnorodność efektów uczenia się niezbędnych do pracy zawodowej oraz prowadzenia działalności naukowej.

Wsparcie studentów uwzględnia w szczególności zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Studenci mogą ubiegać się o świadczenia pomocy materialnej. Jej formy to stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomoga. Dla studentów wybitnych uczelnia oferuje Stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz wspiera ich w staraniach o uzyskanie Stypendium Ministra za wybitne osiągnięcia. Studentom UE w Katowicach oferowana jest również pomoc psychologiczna. Regulamin Studiów umożliwia studentom indywidualizację procesu kształcenia przez wybór części przedmiotów kształcenia ogólnego, przedmiotów specjalnościowych oraz przedmiotów swobodnego wyboru. Ponadto indywidualizacja procesu kształcenia jest realizowana poprzez możliwość wyboru przez studenta promotora pracy dyplomowej.

Studenci mają możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz ich publikacji, dzięki zaangażowaniu w działania kół naukowych funkcjonujących na Uniwersytecie. Osoba odpowiedzialna za bezpośrednie merytoryczne wsparcie ich działań jest wyznaczona z kadry dydaktycznej.

W Uniwersytecie podejmowane są działania mające na celu przystosowanie Uczelni do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wyrównanie ich szans edukacyjnych. Za ich wsparcie odpowiada Centrum Wsparcia Osób Niepełnosprawnych oraz Pełnomocnik. Osoby niepełnosprawne mogą skorzystać z takich form wsparcia jak m.in. pomocy asystenta osoby niepełnosprawnej, usług tłumacza języka migowego, pomocy psychologa, przyznania miejsca w Domu Studenckim. W celu ułatwienia kształcenia mogą skorzystać także z wsparcia w formie dzielenia materiału zaliczeniowego na mniejsze partie oraz ich przygotowanie w formie dostosowanej do potrzeb i możliwości (np. druk powiększony lub w alfabecie Braille'a), zamiany formy egzaminu z ustnej na pisemną lub z pisemnej na ustną, zdawanie egzaminu przy pomocy formularzy z dostosowaną wielkością czcionki, wydłużenie czasu zdawania egzaminu, zaliczenia, udziału w szkoleniach i warsztatach w zakresie aktywizacji zawodowej, dodatkowego lektoratu językowego dostosowanego do potrzeb. Uczelnia w bieżącym roku przeprowadziła 2 edycje szkolenia „Wsparcie procesu kształcenia studentów i doktorantów z niepełnosprawnością”, w dniach 18 stycznia 2019 r. oraz 22 października 2019 r. Łącznie w dwóch edycjach wzięło udział 240 pracowników naukowych i dydaktycznych Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Uczelnia przy współpracy z firmą zewnętrzną przeprowadziła w 2019 r. ocenę aktualnego stanu wsparcia udzielanego studentom z niepełnosprawnością, a także wiedzy i świadomości związanej z obecnością osób niepełnosprawnych w społeczności akademickiej UEK.

Studenci mogą zgłaszać swoje skargi i wnioski do Opiekuna Roku, Rzecznika Praw Studenta lub Parlamentu Studentów. Sprawy załatwiane są na dyżurach Władz Uczelni, czyli w terminie maksymalnie ok. tygodnia od złożenia podania, skargi lub wniosku. Decyzje wydawane

w indywidualnych sprawach studentów zawierają pouczenie o możliwości wniesienia odwołania. Sposoby ich rozpatrywania są przejrzyste i skuteczne, czego przykładem jest zmiana sposobu kształcenia przez platformę Moodle na platformy Google oraz przeniesienie systemu zapisów na zajęcia swobodnego wyboru oraz promotora na platformę dedykowaną, na wniosek studentów.

W Uczelni prowadzone są działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy, poprzez wprowadzenie Kodeksu Etyki Studenta, Polityki przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach oraz wdrożenie systemu monitoringu wizyjnego, którego celem jest zwiększenie bezpieczeństwa osób i mienia, kontrola zachowań agresywnych, próba ich eliminowania i podejmowanie działań w ramach zapobiegania zachowaniom ryzykownym oraz utworzenie stanowiska Inspektora ds. Ochrony Danych Osobowych, w celu zapewnienia ochrony danych osobowych oraz o zwiększenia świadomości pracowników Uczelni w tym zakresie (np. poprzez system szkoleń). Wszystkie przedstawione powyżej informacje są publicznie dostępne na stronach internetowych Uczelni.

Studenci odbywają szkolenia przygotowujące do udziału w zajęciach online oraz mają stały dostęp do informacji niezbędnych do nauki w sposób zdalny oraz sposobu uzyskania dostępu do programów uczelnianych. Kompetencje, dostępność oraz zaangażowanie kadry administracyjnej pracującej w Dziekanacie odpowiadają ich potrzebom i umożliwiają wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich. Podczas zajęć oraz konsultacji studenci mają zapewniony bezpośredni kontakt z nauczycielami akademickimi. Ponadto istnieje możliwość kontaktu wirtualnego poprzez e-mail, platformy internetowe oraz media społecznościowe. Prowadzący zajęcia są zobligowani do odbywania regularnych konsultacji w łącznym wymiarze nie mniejszym niż 2 godziny dydaktyczne. Ich wymiar jest wystarczający oraz dostosowany do potrzeb studentów. W ramach Tutoringu Akademickiego studenci mogą także uzyskać opiekę indywidualną nauczyciela akademickiego, którego zadaniem jest wspieranie i motywowanie studentów w poszukiwaniu kierunku indywidualnego rozwoju naukowego. W Uczelni realizowany jest również projekt Uniwersytet Talentów, który jest systemem przyznawania wsparcia finansowego dla najlepszych studentów.

Biuro Współpracy z Gospodarką i Absolwentami, spełnia na Uniwersytecie zadania biura karier. W ramach swojej działalności Biuro zajmuje się organizacją szkoleń, praktyk oraz ofert pracy dla studentów. Studenci mają możliwość konsultacji i uzyskania pomocy w zakresie kwestii związanych z przedsiębiorczością oraz rynkiem pracy. Dodatkowo, biuro zajmuje się śledzeniem losów absolwentów. W ramach współpracy między Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach oraz innymi uczelniami prowadzącymi kierunek, organizowany jest „Ogólnopolski Konkurs na Najlepszą Pracę Dyplomową z zakresu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych”, w którym mogą brać udział studenci kierunku oraz do czego są zachęceni przez nauczycieli akademickich.

Studenci mają możliwość kształcenia w innych polskich uczelniach ekonomicznych, biorąc udział w wymianie międzyuczelnianej w ramach programu „Transekonomik”. Biuro Współpracy Międzynarodowej prowadzi program Erasmus+, który nie cieszy się dużym zainteresowaniem wśród studentów, czego przyczyną jest uchwała o pracę zawodową.

Parlament Studencki angażuje się w poprawę kształcenia poprzez uczestnictwo w organach uczelnianych takich jak Senat, Rada Szkoły Studium I i II stopnia ds. dydaktyki i jakości kształcenia, Komisje Dyscyplinarne ds. Nauczycieli Akademickich oraz Studentów, a także Komisjach Senackich (m.in. ds. nauki i jakości kształcenia, edukacji, rozwoju). Parlament Studencki opiniuje m.in. programy studiów, regulaminy studiów, oceny okresowe nauczycieli. Uczelnia wspiera Samorząd materialnie i pozamaterialnie. Na podstawie rocznego planu działań uzyskuje wsparcie finansowe przeznaczone na realizację jego inicjatyw oraz potrzeb innych organizacji studenckich. Osobą współpracującą

bezpośrednio z Parlamentem jest Prorektor ds. Edukacji i Internacjonalizacji, z którym spotyka się raz na dwa tygodnie w celu omówienia bieżących spraw. Na terenie Uczelni, w budynku F znajduje się biuro przeznaczone do użytku Parlamentu. Pozytywnie należy ocenić współpracę Władz Uczelni z Parlamentem Studentów w obszarze wsparcia studentów oraz przepływu informacji.

Uczelnia przy udziale studentów prowadzi okresowe przeglądy wsparcia studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do doskonalenia wsparcia i jego form. Prowadzone jest monitorowanie, ocena i doskonalenie systemu wspierania studentów przy współpracy Władz Uczelni z Parlamentem Studenckim. Przeprowadzana jest wśród studentów ankieta ewaluacyjna zajęć dydaktycznych z jednoczesną ankietą nauczycieli prowadzących poszczególne zajęcia oraz sporządzany jest raport zawierający wnioski i rekomendacje na oraz plan działania w celu udoskonalenia określonych obszarów na podstawie przeprowadzonych badań. Praca Prowadzona jest także wśród studentów ankietyzacja dotycząca pracy Dziekanatu.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

#### **Uzasadnienie**

Wsparcie studentów kierunku w procesie nauczania jest wszechstronne, przybiera różne formy, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie nauczania i działalności naukowej, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich. System wsparcia dla studentów jest powszechnie dostępny dla każdego z nich, umożliwia zgłaszanie skarg i wniosków oraz skorzystanie z pomocy Rzecznika Praw Studenta i psychologów. Uwzględnia systemowe wsparcie dla studentów wybitnych, studentów niepełnosprawnych, stacjonarnych i niestacjonarnych. Uczelnia prowadzi działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy W organach kolegialnych Uczelni uczestniczą przedstawiciele studentów. Władze Uczelni i Wydziału zapewniają odpowiednie wsparcie, zarówno o charakterze merytorycznym, jak i materialnym Samorządowi Studenckiemu, kołom naukowym oraz studentom wyróżniającym się w procesie uczenia. Prowadzone są okresowe przeglądy wsparcia studentów przy ich udziale, które są wykorzystywane do doskonalenia wsparcia i jego form.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

#### **Zalecenia**

-

### **Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9**

System publicznego dostępu do informacji o procesie kształcenia charakteryzuje się kompleksowością, aktualnością i zrozumiałością informacji i jest zgodny z oczekiwaniami kandydatów na studia oraz studentów. Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach w obszerny sposób przedstawia informacje na temat studiów poprzez swoją stronę internetową. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów na kierunku obejmuje m.in. szczegółowe zasady rekrutacji (w tym oczekiwania od kandydatów, warunki przyjęcia na studia, kryteria kwalifikacji kandydatów i terminarz rekrutacji), opis kierunku na studiach I i II stopnia, programy studiów, uzyskiwane efekty uczenia się (w tym informacje dotyczące zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się), cele kształcenia, metody prowadzenia zajęć i kadre, charakterystykę specjalności, możliwości późniejszego zatrudnienia, informacje o sprawach socjalnych, dane kontaktowe wszystkich działów. Programy studiów wraz z efektami uczenia się i Kartami Opisu Przedmiotów (KOP) są dostępne publicznie. Opis procesu nauczania, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się zawierają KOP dla danego przedmiotu. Aktualność Kart Opisu Przedmiotów jest monitorowana na bieżąco. Na stronie internetowej przedstawione są także informacje na temat wsparcia studentów w procesie uczenia się, w tym między innymi informacje na temat: stypendiów i pomocy dla studentów (materialnej, psychologicznej oraz dla osób niepełnosprawnych) oraz studiów i praktyk zagranicznych. Publiczny dostęp do wewnętrznych regulacji prawnych realizowany jest poprzez Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) na stronie internetowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Strona internetowa Uczelni dostosowana jest do wyświetlania na urządzeniach o różnych rozdzielczościach ekranu i posiada mechanizmy ułatwiające korzystanie z niej osobom z dysfunkcjami wzrokowymi. Strona dostępna jest w języku polskim i angielskim. Studenci określają dostęp do informacji jako czytelny i przejrzysty.

Monitoring i ocena publicznego dostępu do informacji istotnych dla studentów są dokonywane w trybie ciągłym, na podstawie zgłoszeń od studentów złożonych przez formularz online „Zgłoś błąd na stronie”, który jest dostępny dla użytkowników strony internetowej. Studenci mają możliwość zgłoszenia uwag i nieprawidłowości w zakresie dostępu do informacji o programie studiów i procesie nauczania na kierunku oraz jego wynikach bezpośrednio także władzom jednostki, prowadzącym zajęcia, pracownikom administracji, a także poprzez przedstawicieli w Parlamencie Studenckim.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

#### **Uzasadnienie**

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Prowadzone jest monitorowanie aktualności, monitoring i ocena publicznego dostępu do informacji istotnych dla studentów. Studenci mają możliwość zgłoszenia uwag i nieprawidłowości w zakresie dostępu do informacji o programie studiów i procesie nauczania na kierunku oraz jego wynikach bezpośrednio także władzom jednostki, prowadzącym zajęcia, pracownikom administracji, a także poprzez przedstawicieli w Parlamencie Studenckim.

## **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

## **Zalecenia**

-

## **Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10**

Instytucjonalne ramy dla zarządzania jakością kształcenia na UE w Katowicach wyznaczył opracowany w 2013 roku Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia, stanowiący narzędzie realizacji strategii Uczelni w zakresie zapewnienia jakości kształcenia. Określono w nim zakres kompetencji organów Uczelni odpowiedzialnych za realizację polityki jakości kształcenia oraz obszary jakościowych działań (11 obszarów). Na poziomie Wydziałów odpowiedzialne za funkcjonowanie SZJK były Wydziałowe Zespoły Jakości Kształcenia, których zadaniem było m.in. określenie jednoznacznych zasad tworzenia, monitoringu oraz weryfikacji programów kształcenia, także w kontekście potrzeb rynku pracy. Aktualizacja WSZJK była przeprowadzona dwukrotnie: w roku 2015 oraz 2017 (np. w 2017 roku w dokumencie WSZJK przedstawiono opisy 17 procedur). Doskonając politykę jakości w listopadzie 2017 r. wprowadzono System Zarządzania Kierunkami Studiów (znowelizowany we wrześniu 2019 roku: Uchwała nr 129/2018/2019 Senatu UE w Katowicach z dnia 19 września 2019 r. w sprawie zarządzania kierunkami studiów w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach), którego celem jest budowanie atrakcyjnej i konkurencyjnej oferty dydaktycznej oraz internacjonalizacja kształcenia, zapewnianie wysokiej jakości kształcenia oraz monitorowanie oferty edukacyjnej. System reguluje zadania i pracę Kuratora, Menedżera i Rady Programowej kierunku i precyzyjnie określa zakres ich zadań, związanych głównie z ewaluacją i doskonaleniem jakości kształcenia. Należy jednak zauważyć, że na kierunku do roku 2019/2020 było dwóch kuratorów i dwóch menedżerów, co wynikało z historii funkcjonowania tego kierunku w dwóch odrębnych jednostkach – tak więc jeden reprezentował Kolegium Ekonomii, a drugi Kolegium Zarządzania. Z przedstawionych podczas wizytacji Raportów rocznych zarówno Kuratorów, jak i Menedżerów kierunku wynika, że niektóre z działań były jednak prowadzone równolegle przez obydwóch Kuratorów, a zatem zasadne są dalsze kroki reorganizacyjne związane ze scaleniem tych dwóch odrębnych funkcji w jednoosobową, co – jak ustalono podczas spotkania z zespołem ds. jakości kształcenia – zostało już opracowane z początkiem nowego roku akademickiego 2020/2021 i z pewnością będzie sprzyjało bardziej przejrzystemu systemowi zarządzania kierunkiem. Jest to jeden z dobrych przykładów doskonalenia struktur związanych z funkcjonowaniem SZJK. Ważną rolę w strukturach SZJK pełni Rada Programowa kierunku, która ma przede wszystkim charakter opiniodawczy, a w jej skład wchodzi 21 osób i są to: przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego (10 osób), studenci (2), absolwenci (1) i nauczyciele akademicy (9, w tym dwóch Kuratorów kierunku i dwóch Menedżerów kierunku).

W 2019 r. podjęto kolejne zmiany organizacyjne w funkcjonowaniu SZJK w Uczelni, które związane były z powołaniem Szkoły Studiów I i II stopnia (od 1.X.2019 r.). Zaprojektowane zmiany miały na celu m.in. wypracowanie jednolitych procedur dla wszystkich kierunków studiów, realizowanych w ramach powołanej Szkoły. Rolę nadzorującą politykę jakości kształcenia sprawuje od tamtej pory Rada do spraw Dydaktyki i Jakości Kształcenia w Szkole Studiów I i II stopnia. Jej przewodniczącym

jest Dziekan. Do zadań Rady, związanych z polityką jakości kształcenia należy między innymi opiniowanie propozycji zmian do programów studiów i rekomendowanie działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia, budowanie kultury jakości kształcenia, identyfikowanie i upowszechnianie dobrych praktyk zarządzania jakością kształcenia. Szczegółowe kompetencje, skład, zakres i tryb działania Rady określa jej regulamin, a w składzie jest 41 osób, w tym Dziekan Szkoły Studiów I i II stopnia jako przewodniczący, prodziekani, przewodniczący Kolegiów, Kuratorzy kierunków (20), kierownik dziekanatu oraz 9 przedstawicieli samorządu studenckiego. Kolejną instytucją związaną z SZJK w Uczelni jest Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (UKJK), a do jej zadań należy m.in. nadzorowanie procesu badania opinii studentów, opiniowanie raportów kuratorów kierunków oraz rekomendowanie dalszych działań. Obsługę administracyjno-biurową prac UKJK zapewnia Dział Doskonalenia Jakości Kształcenia. Ponadto na Uczelni ustanowiono funkcję Pełnomocnika Rektora ds. Zarządzania Jakością (Zarządzenie Rektora nr 137/20 z 26.X.2020r.), do którego zadań w szczególności należy opracowanie, wdrażanie oraz nadzór nad elementami uczelnianego systemu zapewniania i oceny jakości kształcenia (ankietyzacja, hospitacja, ocena pracowników, rozwój interdyscyplinarności w nauczaniu). Należy więc stwierdzić, że w Uczelni został zaprojektowany dość rozbudowany i hierarchiczny system zapewnienia jakości kształcenia, w którym określone zostały w sposób jednoznaczny kompetencje i zakres odpowiedzialności poszczególnych osób i zespołów. Został również przedstawiony skład osobowy poszczególnych zespołów i osób przypisanych do wyznaczonych funkcji, a podczas wizytacji udostępniono także raporty roczne z działalności powołanych organów (Kuratorów i Menedżerów kierunku), a także protokoły z posiedzeń organów kolegialnych, które wskazują jednoznacznie na ich aktywność i podejmowanie działań obejmujących swym zakresem procedury ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na akredytowanym kierunku.

Według obowiązujących zasad Systemu Zarządzania Kierunkami Studiów w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, za budowanie oferty dydaktycznej i programów studiów odpowiedzialny jest Dziekan, który jest wspierany w tym zakresie koncepcyjną pracą Kuratora kierunku, działaniami organizacyjnymi Menedżera kierunku oraz opiniami i sugestiami Rad Programowych. Z kolei zgłaszanie i procedowanie zmian w programie studiów reguluje Zarządzenie Rektora Nr 48/2020, w którym zdefiniowano procedury: utworzenia nowego kierunku studiów, zmianę programu kierunku studiów lub utworzenie nowej specjalności, wprowadzenie do oferty dydaktycznej nowego przedmiotu do wyboru, a także monitorowanie oferty programowej kierunku studiów przez Dziekana Szkoły Studiów I i II stopnia. Opisane w ww. Zarządzeniu procedury obejmują sekwencję wielu kroków, począwszy od inicjatywy zgłoszenia zmian przez nauczyciela akademickiego, aż do uchwalenia przez Senat uczelni, a dodatkowo uwzględniają udział Samorządu Studentów. Jako jeden z przykładów wprowadzania zmian w programie studiów opisano przypadek przedmiotu „Podstawy logistyki”, który został poszerzony o nową formę zajęć ćwiczeniowych na wniosek wspólny studentów i prowadzącego.

Ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się oraz ich zgodność z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także ocena systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia oraz metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów należą do kompetencji organów powołanych w ramach Systemu Zarządzania Kierunkami Studiów. Do szczegółowych zadań Kuratora kierunku należy m.in. opracowywanie i monitorowanie aktualności efektów uczenia się oraz ich omawianie na posiedzeniach Rady ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia, zapewnienie aktualności i integralności kart opisu przedmiotów (sylabusów, w tym także systemu

ECTS), monitorowanie stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Należy rekomendować jednak dostosowanie formalnej terminologii w sylabusach i zamiast terminu „efekty kształcenia” stosować obowiązujący termin „efekty uczenia się”. Do zadań Menedżera kierunku należy proponowanie zmian w efektach uczenia się i w programach studiów. Do zadań Rady Programowej kierunku należy m.in. opiniowanie i inicjowanie zmian w programach studiów, w tym dobór przedmiotów specjalnościowych i form zajęć, opiniowanie efektów uczenia się i oferty specjalności w ramach programu studiów. W kompetencjach Rady ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia znajduje się z kolei nadzór nad prawidłowością przypisywania punktów ECTS, analiza efektywności kształcenia studentów, ai. Ze. Stałemu monitoringowi podlegają sformułowane efekty uczenia się, a poprzez udział w Radzie Programowej licznej grupy pracodawców (10 osób), również ocenie podlega ich zgodność z aktualnymi potrzebami rynku pracy. Analiza sylabusów, w tym systemu ECTS, treści i metod kształcenia również poddawana jest monitoringowi na poziomie Kuratora Kierunku, Rady Programowej, a także Rady ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia, jak również z poziomu całej Uczelni podlega opiniowaniu przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia. .

Z kolei badaniem losów zawodowych absolwentów zajmuje się Biuro Współpracy z Gospodarką i Absolwentami (BWzGiA), a wyniki służą jako zewnętrzne źródło informacji weryfikujące osiągnięcie efektów uczenia się pod względem ich przydatności na rynku pracy. Ponadto wyniki wskazują na kontynuację kształcenia przez absolwentów oraz są wykorzystywane do doskonalenia jakości kształcenia. Badania te prowadzone są po roku, trzech i pięciu latach od momentu ukończenia studiów, na podstawie kwestionariusza ankiety przygotowanego przez Biuro (podczas wizytacji udostępniono wzór ankiety, który zawiera 9 pytań). Pytania dotyczą aktywności zawodowej absolwentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia, oceny wpływu ukończonych studiów na przygotowanie do wejścia na rynek pracy oraz m.in. kontynuacji nauki. Wyniki badań są dostępne w formie raportów dla poszczególnych Kolegiów/Wydziałów w BWzGiA. Z ostatniego badania, przeprowadzonego w 2018 r. wynika, że 70% absolwentów kierunku po roku od obrony kontynuuje studia (średnia na Uczelni wynosi w tym badaniu 56%), 76% podjęło pracę podczas studiów, 15% znalazło zatrudnienie do miesiąca po ukończeniu studiów, 8% pracowało przez rozpoczęciem studiów, a 7% deklaruje, że nie pracuje. Wyniki te mogą wskazywać na wysoki stopień przydatności osiągniętych efektów uczenia się na rynku pracy.

Ocena realizacji programu studiów opiera się również o prowadzone analizy ilościowe postępów w nauce i osiągnięciu efektów uczenia się. Prowadzone analizy dotyczą m.in. statystyki ocen z poszczególnych przedmiotów na studiach I i II stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, a także analizę ocen prac dyplomowych. Wyniki za ostatni rok akademicki wskazują na duże zróżnicowanie ocen w zależności od stopnia studiów i semestru, a także charakteru przedmiotu. Z kolei rozkład ocen z prac dyplomowych wystawionych przez promotora i recenzenta jest zbliżony, przy czym oceny recenzenta są nieznacznie niższe. Monitoring prowadzony jest również w zakresie wskaźników odsiewu kandydatów w naborach na studiach I stopnia. Dodatkowym wewnętrznym źródłem informacji monitorowania kształcenia jest analiza przyczyn nieukończenia studiów i analiza przyczyn skreśleń, a także prowadzone są analizy wyników ocen pracy dziekanatu, co stanowi również pewną informację zwrotną od studentów na temat jakości studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się. Odrębne analizy dotyczą zakresu form wsparcia studentów z niepełnosprawnościami. Należy też dodać, że podczas wizytacji, na spotkaniach z kadrą prowadzącą zajęcia na kierunku, podkreślano wagę mniej formalnych źródeł informacji o programie studiów i jego realizacji, do których zaliczono bezpośrednie rozmowy ze studentami w czasie zajęć i spotkań, np. w ramach Rady Programowej.

Ważnym elementem w procesie realizacji programu studiów jest przyjęcie na studia, które w Uczelni odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów - zasady rekrutacji wraz z kompetencjami oczekiwanymi od kandydatów, warunkami przyjęcia na studia, kryteriami kwalifikacji kandydatów i terminarzem rekrutacji, szczegółowo przedstawione są w Uchwałach Senatu. Ponadto jako przykład dbałości Uczelni o rekrutację studentów należy wskazać prowadzenie badań ankietowych wśród kandydatów na studia – takie dane zostały przedstawione podczas wizytacji i dotyczyły kandydatów w 2019/2020 roku.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów oraz uwagi formułowane przez Władze Uniwersytetu, nauczycieli akademickich, Radę Programową, Studentów i Absolwentów kierunku stanowią podstawę do działań doskonalących proces kształcenia na kierunku. Przykładem może być wypracowanie zróżnicowanych form kontaktu z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na kierunku w okresie pandemii, nie tylko poprzez pocztę elektroniczną, ale w formie synchronicznej poprzez bezpośrednie konsultacje na Google Meet, czy udostępnianie materiałów dydaktycznych na platformie Google Classroom. Wprowadzono również dla studentów i pracowników UE zdalny dostęp do licencjonowanych baz danych, z których można korzystać z w domu za pośrednictwem serwera proxy (jednak warunkiem jest posiadanie konta pocztowego na serwerze UE oraz prawidłowe skonfigurowanie swojego komputera według instrukcji opracowanej przez Centrum Informatyczne UE).

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana zewnętrznej ocenie: Uczelnia przystąpiła w 2019 do procesu akredytacji CEEMAN IQA. Z kolei poprzednia ocena programowa kierunku została przeprowadzona przez Polską Komisję Akredytacyjną w roku akademickim 2013/2014 i była to ocena pozytywna. Wyniki tej oceny zostały wykorzystane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku.

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

#### **Uzasadnienie**

Polityka jakości kształcenia na ocenianym kierunku opiera się na dość rozbudowanym i hierarchicznym Systemie Zarządzania Kierunkami Studiów. W tym Systemie zostały określone w sposób jednoznaczny kompetencje i zakres odpowiedzialności poszczególnych osób i zespołów: Kuratora kierunku, Menedżera kierunku i Rady Programowej kierunku. Ponadto nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów sprawuje również Rada do spraw Dydaktyki i Jakości Kształcenia w Szkole Studiów I i II stopnia, a także Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (UKJK), a także ustanowiono funkcję Pełnomocnika Rektora ds. Zarządzania Jakością. Dla wszystkich tych instytucji zostały jednoznacznie sformułowane kompetencje i zakres odpowiedzialności dotyczący ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Zgłaszanie, procedowanie i zatwierdzanie zmian w programie studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury przedstawione w Zarządzenie Rektora Nr 48/2020. Każda z procedur obejmuje sekwencję kroków, począwszy od inicjatywy zgłoszenia zmian aż do uchwalenia przez Senat Uczelni oraz uwzględnia opinię Samorządu Studentów.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów - zasady rekrutacji wraz z kompetencjami oczekiwanymi od kandydatów, warunkami



przyjęcia na studia i harmonogramem rekrutacji, szczegółowo przedstawiane są corocznie w Uchwałach Senatu Uczelni.

Ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się oraz ich zgodność z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także ocena systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia oraz metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, należą do kompetencji organów powołanych w ramach Systemu Zarządzania Kierunkami Studiów. Metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, w tym również związane z praktykami zawodowymi poddawane są również systematycznej, bezpośredniej ocenie w procesie hospitacji. Badaniem losów zawodowych absolwentów zajmuje się Biuro Współpracy z Gospodarką i Absolwentami, a uzyskane wyniki z własnych badań ankietowych służą jako zewnętrzne źródło informacji, weryfikujące osiągnięte przez absolwentów efekty uczenia się pod względem ich przydatności na rynku pracy. Ocena realizacji programu studiów opiera się również o prowadzone analizy ilościowe wyników nauczania i stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się - wykorzystuje się wskaźniki postępów studentów w nauce i stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, w oparciu o m.in. statystyki ocen z poszczególnych przedmiotów oraz z procesu dyplomowania, analizy przyczyn nieukończenia studiów, analizy wyników ocen pracy administracji Uczelni wspierającej proces kształcenia. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów oraz uwagi formułowane przez władze Uniwersytetu, nauczycieli akademickich, Radę Programową (w przypadku ocenianego kierunku z silną reprezentacją pracodawców), studentów i absolwentów, stanowią podstawę do działań doskonalących proces kształcenia i program studiów.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana zewnętrznej ocenie: Uczelnia przystąpiła w 2019 do procesu akredytacji CEEMAN IQA. Z kolei poprzednia ocena programowa kierunku została przeprowadzona przez Polską Komisję Akredytacyjną w roku akademickim 2013/2014 i była to ocena pozytywna. Wyniki tej oceny zostały wykorzystane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku.

#### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

#### **Zalecenia**

-

#### **4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)**

W raporcie z wizytacji w dniach 15-16 lutego 2014 r. na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze nie sformułowano zaleceń. Kryterium 1 - *Koncepcja rozwoju kierunku* otrzymało ocenę wyróżniającą, a pozostałe kryteria ocenę w pełni.

Jednakże wskazano elementy do doskonalenia i dotyczyły one dwóch spraw: w większym stopniu wykorzystanie opinii pracodawców w doskonaleniu koncepcji kształcenia. Wprowadzono system zarządzania kierunkami określający sposób powoływania, role i zadania kuratorów i menedżerów

kierunku, zmodyfikowano system zarządzania kierunkami studiów oraz powołano Rady Programowe kierunków, w tym Radę Programową Kierunku MSG. Ponadto Zespół oceniający wskazał, że nieliczne tematy prac magisterskich / licencjackich odbiegały od nurtu „międzynarodowego”. Od roku akademickiego 2017/2018 zrezygnowano z łączenia grup seminaryjnych z różnych kierunków studiów prowadzonych przez jednego promotora w ramach Wydziału Ekonomii. Obecnie w ramach szkoły studiów I i II stopnia grupy seminaryjne są prowadzone w ramach jednego kierunku studiów.

Przewodniczący zespołu oceniającego

Prof. dr hab. Tadeusz Kufel